

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/268/2022
Identifikačné číslo spisu: 2718201829
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2718201829.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Chytrý nájem, s. r. o., Chotíkov, Chotíkov 479, Česká republika, IČO: 291 58 958, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky Chytrý nájem s. r. o., Štitáre, Pohranická 391, IČO: 48 223 832, zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Laurinská 4, IČO: 36 833 533, proti žalovaným 1/ I. N., narodenom XX. N. XXXX, Y, C. X/XXX, 2/ W. T., narodenej XX. N. XXXX, Y, C. X/XXX, 3/ C. T., narodenom XX. Z. XXXX, R., R. XXXX/X, zastúpeným advokátkou JUDr. Alenou Arbetovou, Holíč, Námestie sv. Martina 3A, o zaplatenie 5 643 eur s príslušenstvom, pôvodne vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 1Csp/49/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 4. mája 2022 sp. zn. 23CoCsp/22/2021, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 4. mája 2022 sp. zn. 23CoCsp/22/2021 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica - v súčasnosti Okresný súd Senica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 06. októbra 2020 č. k. 1Csp/49/2018-170 zamietol žalobu, a žalovaným 1/, 2/ a 3/ (ďalej aj ako „žalovaní“) priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Vo svojom odôvodnení súd prvej inštancie primárne vyhodnotil vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľský. Rovnako skonštatoval, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o pôžičke bez úroku a bez poplatkov, účelovo viazaná na financovanie zálohy podľa zmluvy o budúcej zmluve (ďalej len „ZOZ“). Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o pôžičke bola uzatvorená platne, splňajúc náležitosti zmluvy a nejedná sa o spotrebiteľský úver. V súvislosti so spornými skutkovými tvrdeniami mal súd prvej inštancie za to, že žalobkyňa plnila v dohodnutej sume pôžičky na účet spoločnosti Ekonomické stavby, s. r. o. (ďalej len „ES“) podľa podmienok dohodnutých v zmluve, čím bolo preukázané odovzdanie peňazí dlžníkovi, a preto súd prvej inštancie vyhodnotil námietku žalovaných o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie ako nedôvodnú. V súvislosti s výškou zmluvnej pokuty súd prvej inštancie ustálil, že žalobca domáhajúc sa zmluvnej pokuty vo výške 0,25% denne predstavuje neprimerané a neakceptovateľne vysokú sankciu v porovnaní so zákonným nárokom

vyplývajúcim z omeškania dlžníka, čím mal súd prvej inštancie za to, že ide o neplatnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy.

1.2. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania (najmä listinných dôkazov, výsluchov strán a svedkov) za to, že vzájomná závislosť oboch zmlúv bola nesporne preukázaná. Zmluva o pôžičke síce nebola uzavretá v ten istý deň ako ZOZ, ale bola dojednaná pri jednom rokovaní, kedy dodávateľ služby spoločnosť ES vystupovala spoločne so žalobkyňou ako veriteľom. Poskytnutie pôžičky tak priamo súviselo s uzavretím ZOZ, podľa ktorej bola povinnosť žalovaných zložiť zálohu a následne mala byť uzatvorená zmluva o dielo. Zo znenia zákonných ustanovení nevyplýva, že pri tom istom rokovaní môžu vystupovať iba dve zmluvné strany a že účasť tretích zmluvných strán je zo zákona vylúčená. Podľa prípisu spoločnosti ES zo dňa 12. decembra 2017 adresovaného advokátke žalovaných okrem iného upozorňuje na vedomosť o tom, že uzatvorili so spoločnosťou žalobkyne zmluvu o pôžičke dňa 21. januára 2016 vo výške 5 643 eur a dohodnutú zmluvnú pokutu, teda mala vedomosť o poskytnutej pôžičke. Vzhľadom na uvedené nešlo o dva oddeliteľné spotrebiteľské vzťahy, ale vzhľadom na úzku, logickú a nadväznú skutkovú súvislosť išlo o totožný spotrebiteľský vzťah. Preto, ak na základe uzavretej ZOZ nebola uzavretá zmluva o dielo, potom uvedené priamo „ex lege“ vyvolalo zánik zmluvy o pôžičke, nakoľko išlo o prípad, kedy plnenie iného záväzku nemalo pre spotrebiteľa žiadny hospodársky význam. V prípade, ak spoločnosti ES vznikli v súvislosti s dohodnutými podmienkami nejaké náklady, mala právo sa domáhať plnenia voči žalovaným, čo v spore nebolo preukázané.

1.3. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že v konaní síce bolo preukázané, že v zmluve o pôžičke bolo uvedené, že prípadné odstúpenie od ZOZ sa nedotýka platnosti a účinnosti zmluvy, jedná sa však o ustanovenie, ktorým sa spotrebiteľia vopred vzdali svojich práv. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by žalobkyňa so žalovanými dojedнала zmluvné podmienky. Žalovaní ako spotrebiteľia tak nemôžu byť viazaní takýmto dojednaním, nakoľko ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je neplatná. Rovnako súd prvej inštancie uviedol, že nemožno postupovať v zmysle § 575 ods. 3 OZ, keďže žalobkyňa plnila na základe uzavretej zmluvy spoločnosti ES titulom neprijateľnej zmluvnej podmienky, teda podmienky neplatnej. Žalovaní v danom prípade nemali záujem na plnení titulom uzavretej zmluvy. V neposlednom rade uviedol, že žalobkyňa v spore neuviedla žiadne skutkové tvrdenia v súvislosti s tvrdením žalovaných o vzájomnej závislosti spotrebiteľských zmlúv, ich zániku a prípadnom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zrušenej zmluvy, čím žalobkyňa nepreukázala, že by na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaným priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 4. mája 2022 sp. zn. 23CoCsp/22/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

2.1. Odvolací súd k námietke žalobkyne ohľadom nesprávnej aplikácie § 52a ods. 1 a 2 OZ uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu bola v konaní jednoznačne preukázaná vzájomná závislosť oboch zmlúv, a je irelevantné, že zmluvy neboli uzatvorené v jeden deň na to istom rokovaní, keďže pojem to isté rokovanie je potrebné vykladať flexibilne; striktný výklad, že musí ísť o kontraktáciu na jednom mieste alebo v jednom čase preto neobstoí. V tejto súvislosti ďalej uviedol, že „[k]ritériom aplikácie režimu vzájomnej závislosti spotrebiteľských zmlúv je prioritne povaha zmlúv a stranám známy účel zmlúv. Povahou zmlúv sa v kontexte vzájomnej závislosti myslí predovšetkým príbuznosť uzavretých zmlúv, ich charakter a vecné zameranie. Naproti tomu stranám známym účelom pri uzavretí zmluvy sa myslí teologické nazeranie na vzájomné prepojenie a účelovú spojitosť jednotlivých uzavretých zmlúv smerom k zabezpečeniu účelu záväzkov, ktoré mali účastníci zmluvy skutočný záujem uzavrieť. Za vzájomne závislé spotrebiteľské zmluvy treba považovať zmluvy vzhľadom na ich povahu alebo účel, ktorý bol stranám známy pri ich uzavieraní. Právnym následkom spojeným s ich vznikom je, že vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Ak by nevznikla jedna zo vzájomne závislých spotrebiteľských zmlúv nedošlo by k vzniku ani druhej zmluvy. V prípade zániku čo i len jednej závislej zmluvy dochádza k ex lege k zániku ostatných závislých zmlúv“. Súd prvej inštancie preto dospel k správne mu záveru, že cieľom spotrebiteľského vzťahu bolo poskytnutie služby dodávateľom ES (stavba rodinného domu), keď tento dodávateľ pred

uzavretím zmluvy o dielo požadoval od žalovaných zaplatať zálohu pod následkom sankčnej zmluvnej pokuty, a poskytnutá pôžička žalovaným mala slúžiť na zaplatať vopred dohodnutej zálohy. Keďže nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo, zmluva zanikla inak než plnením, čo vyvolalo ex lege zánik zmluvy o pôžičke.

2.2. Pokiaľ prvostupňový súd vychádzal z názoru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v preukázaní ňou uvedených tvrdení o uzatvorení platnej zmluvy o pôžičke so žalovanými a že žalobkyňa nepreukázala bezdôvodné obohatenie na strane žalovaných, odvolací súd najskôr vo všeobecnosti interpretoval právny inštitút dôkazného bremena a v zhode s názorom prvostupňového súdu konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalovaní obohatili na jej úkor. K námietke žalobkyne ohľadom nesprávneho posúdenia zmluvnej pokuty uviedol, že žalovaní ako spotrebiteľia sa síce mali možnosť oboznámiť s dojednanými zmluvnými ustanoveniami, ale nesporne nemohli ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedenej zmluve tak nemožno považovať za individuálne dojednané. Žalovaní mohli zmluvu ako celok prijať alebo odmietnuť, a teda sa podrobiť nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno o individuálnom dojednaní v zmysle § 53 ods. 3 OZ mala žalobkyňa ako dodávateľka, ktorá individuálne dojednanie nepreukázala. Na základe uvedeného podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne uzavrel, že výška zmluvnej pokuty je neprímerane vysoká, a takáto zmluvná podmienka je neprijateľná a neplatná. S ostatnými námietkami žalobkyne sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie nezaoberal.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolaťka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Po opise priebehu konania a zopakovaní jej predsúdnej argumentácie navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a uplatnila si náhradu dovolacích trov.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa namietala nedostatočné odôvodnenie, resp. nepreskúmateľnosť rozhodnutí nižších súdov. Tiež namietala ich svojvoľnosť a arbitrárnosť, a to všetko v súvislosti s absenciou odôvodnenia oboch súdov, prečo žalobkyňa (napriek nesporne preukázanému odovzdaniu peňažných prostriedkov) nepreukázala, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaných na jej úkor. V tomto ohľade poukázala na protirečivosť rozhodnutí nižších súdov, keď na jednej strane dal prvostupňový súd za pravdu žalobkyňu, že žalovaným odovzdala finančné prostriedky, aby následne len stroho skonštatoval, že žalobkyňa bezdôvodné obohatenie nepreukázala. Odvolací súd, keďže žiadne ďalšie dôvody nedoplnil a iba zopakoval nekonkrétnu vetu súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena, prevzal vady prvoinštančného rozhodnutia za svoje.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie veci oboma nižšími súdmi, ktoré na vec - podľa jej názoru nesprávne - aplikovali ustanovenie 52a ods. 2 OZ. Podľa jej názoru o vzájomne závislé spotrebiteľské zmluvy v zmysle citovaného zákonného ustanovenia ide (iba) vtedy, ak dve alebo viaceré spotrebiteľské zmluvy boli uzatvorené na tom istom rokovaní alebo boli inkorporované do jednej listiny.

4. Žalovaní vo svojom stanovisku navrhli dovolanie žalobkyne odmietnuť a priznať im náhradu dovolacích trov. Zotrvali na svojich doterajších podaniach a vyjadreniach a poukázali na absenciu dovolacieho dôvodu zo strany žalobkyne. Poukázali na personálne, finančné a zamestnanecké prepojenie žalobkyne a ES. Uviedli, že „[z]arážajúce je aj to, že ES s útočnými výzvami na úhradu plnení, ktorých protiplnenie nám nebolo nikdy po materiálne stránke dodané, prestal po rozhodnutí o neprijateľnosti bodov 3.5 a 3.6 jeho ZOZ. Presne takýto vzorec správania je popísaný aj v dôvodovej správe, ktorá ozrejmuje prečo bolo nevyhnutné ust. § 52a do OZ implementovať. Cieľom ES tak zjavne bola obyčajná snaha chrániť seba samého na úkor spotrebiteľov. Predmetná záloha ukotvená v ZOZ (body 3.5 a 3.6) bola odvolacím súdom (č.k. 24Co/110/2018) kvalifikovaná ako neprijateľné dojednanie, keďže podľa nej má ES právo na plnenie bez ohľadu na to, či vôbec niečo skutočne vykoná, a to už okamžikom uzatvorenia ZOZ ... Žalobca nikdy nepreukázal ani len to, že pôžičku ES skutočne zaslal. Číslo účtu, na ktorý mala byť táto suma zaslaná totiž nikdy nebolo priradené k ES (a to zmluvne ani tvrdením žalobcu).“

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

9. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a

presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10. Najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11.1. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevyšporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vyšporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11.2. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

12. Žalobkyňa v podanom dovolaní v súvislosti s § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie, resp. nepreskúmateľnosť rozhodnutí nižších súdov. Tiež namietala ich svojvoľnosť a arbitrárnosť, a to všetko v súvislosti s absenciou odôvodnenia oboch súdov, prečo žalobkyňa (napriek nesporne preukázanému odovzdaniu peňažných prostriedkov) nepreukázala, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaných na jej úkor. V tomto ohľade poukázala na protirečivosť rozhodnutí nižších súdov, keď na jednej strane dal prvostupňový súd za pravdu žalobkyni, že žalovaným odovzdala finančné prostriedky, aby následne len stroho skonštatoval, že žalobkyňa bezdôvodné obohatenie nepreukázala. Odvolací súd, keďže žiadne ďalšie dôvody nedoplnil a iba zopakoval nekonkrétnu vetu súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena, prevzal vady prvoinštančného rozhodnutia za svoje (bod 3.1.).

13. Prvostupňový súd sa vo svojom rozsudku okrem aplikácie ustanovenia § 52a ods. 2 OZ na danú vec a ďalších ustanovení súvisiacich so spotrebiteľskými zmluvami (§ 52 a nasl. OZ) zaoberal aj ďalšími aspektami spornej zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o pôžičke“), pričom skutkovo a právne ustálil, „že zmluva o pôžičke bola uzatvorená platne a spĺňa náležitosti zmluvy o pôžičke v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka ... Súd má za to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané odovzdanie peňazí dlžníkovi, ktorým odovzdaním sa tak v súlade s ustálenou súdnou praxou nemyslí len fyzické odovzdanie hotovosti dlžníkovi, ale aj bezhotovostný prevod na účet dlžníka alebo tretej osoby ... Žalobca ... plnenie poskytol ... plnenie však nebolo vyplatené žalovaným, ale spoločnosti ES ... Žalobca v spore neuviedol žiadne skutkové tvrdenia v súvislosti s ... prípadnom nároku (prípadným nárokom, pozn.) na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zrušenej zmluvy. Žalobca v spore takto nepreukázal, že by na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré by boli povinní vydať". (body 32, 33 a 44 odôvodnenia prvostupňového rozsudku). Treba súhlasiť s dovolateľkou, že v rozsahu namietanej zmätočnosti (body 3.1. a 12.) išlo o odôvodnenie protirečivé, nakoľko žalobkyňa už v priebehu konania uvádzala, že preukázala uzatvorenie spornej zmluvy o pôžičke, poskytnutie pôžičky

žalovaným 1/ a 2/ a žalovaní nepreukázali vrátenie tejto pôžičky (pozri napr. č. l. 65 súdneho spisu), a v podstate to isté na jednej strane zistil prvostupňový súd (viď vyššie) a na strane druhej bez ďalšieho významného (iba) uviedol, že žalobkyňa nepreukázala, že na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu.

13.1. Žalobkyňa v podanom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku (č. l. 179 a nasl. súdneho spisu) k spornej zmluve o pôžičke argumentovala nielen nesprávnym právnym posúdením veci pri aplikácii ustanovenia § 52a ods. 2 OZ a ďalších ustanovení súvisiacich so spotrebiteľskými zmluvami (§ 52 a nasl. OZ), ale tiež (pre prípad, že aplikácia ustanovenia § 52a ods. 2 OZ bola správna, pozn.) bezdôvodným obohatením. Aj keď žalobkyňa v podanom odvolaní a dovolaní zvýrazňovala ustanovenie § 457 ods. 1 (odvolanie) resp. § 457 (dovolanie) OZ, ktoré ustanovenie nepredstavuje jednu zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ale (iba) „reštitučnú povinnosť“, materiálne i textovo poukazovala na právny inštitút bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OZ).

13.2. Uvedenú časť odvolacej argumentácie žalobkyne o bezdôvodnom obohatení prevzal odvolací súd aj do svojich dôvodov (bod 2. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), avšak k samotnému bezdôvodnému obohateniu (iba) uviedol (podobne ako prvostupňový súd), že žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalovaní obohatili na jej úkor (bod 23. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

14. Podľa názoru dovolacieho súdu pokiaľ žalobkyňa v priebehu konania i v rámci odvolania uvádzala podľa jej názoru právne významné skutočnosti, na základe ktorých dôvodila (aj) bezdôvodné obohatenie na strane žalovaných, t. j. že preukázala uzatvorenie spornej zmluvy o pôžičke, poskytnutie pôžičky žalovaným 1/ a 2/ a žalovaní nepreukázali vrátenie tejto pôžičky, a v podstate to isté zistil aj prvostupňový súd (pozri bod 13) ako aj odvolací súd (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), potom strohé konštatovanie odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že žalovaní sa na jej úkor obohatili je nedostatočné a rozhodnutie odvolacieho súdu je v tomto ohľade nepreskúmateľné. Vznik záväzkového právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia nemôže totiž bezvýhradne znegovať (iba) samotná okolnosť, že došlo k zániku spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52a ods. 2 OZ. Odvolací súd správne uviedol, že splnenie uvedených zákonných predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané, avšak odvolací súd rovnako tak musí cez prizmu skutkového a právneho stavu konkrétne uviesť, prečo dôvody uvádzané žalobkyňou (že preukázala uzatvorenie spornej zmluvy o pôžičke, že túto žalovaným poskytla a žalovaní nepreukázali vrátenie tejto pôžičky), ktoré boli overené a potvrdené súdom zisteným skutkovým stavom (bod 13) nie sú dostatočné pre naplnenie všetkých zákonných predpokladov požadovaných na vznik bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupoval, zaťažil svoje rozhodnutie vadou zmätočnosti - nepreskúmateľnosti (nedostatok dôvodov).

15. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné), čím došlo k porušeniu práva žalobkyne (dovolateľky) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zrušené z procesných dôvodov, nepovažoval dovolací súd za potrebné vyporiadať sa s dôvodmi prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a namietaným nesprávnym právnym posúdením ako dôvodom dovolania (bod 3.2.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.